

РОЗГЛЯНУТО
Вченою радою
Протокол № ____
від 28 03 2024 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Пенітенціарної
академії України
28 03 2024 року № 133/ОД

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДГОТОВКУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
НА ПЕРШОМУ (БАКАЛАВРСЬКОМУ) РІВНІ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»
ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ**

I. Загальні положення

1. Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні (далі – кваліфікаційна робота бакалавра) – це індивідуальне завдання науково-дослідницького та практичного характеру, яке виконує здобувач вищої освіти на завершальному етапі фахової підготовки та є однією з форм виявлення теоретичних і практичних знань, умінь їх застосовувати при розв'язуванні конкретних завдань.

Кваліфікаційна робота бакалавра виконується здобувачем вищої освіти під керівництвом наукового керівника, оформлюється у вигляді наукової роботи написаною державною мовою і захищається на завершальному етапі навчання під час атестації здобувачів вищої освіти у формі публічного захисту (демонстрації).

2. Організація та підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюється відповідно до вимог Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та зазначеного Положення.

3. На основі цього Положення кафедра психології розробляє методичні рекомендації для здобувачів з урахуванням специфіки проведення наукових досліджень та зумовлених особливостями виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

II. Вимоги до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

1. Кваліфікаційна робота бакалавра вимагає від здобувачів наукового підходу до вирішення актуальних проблем, навичок критичного аналізу літературних джерел, обробки статистичного матеріалу, прийняття оптимальних рішень щодо проблеми, поставленої під час виконання наукового дослідження, формулювання висновків і рекомендацій, теоретичного та/або практичного застосування.

2. Кваліфікаційна робота бакалавра передбачає застосування здобувачем набутих за період навчання теоретичних знань, навичок методичного характеру, емпіричного досвіду в процесі науково-педагогічної або

практичної діяльності, сприяє формуванню вміння опрацьовувати наукову та навчальну літературу, нормативні джерела, статистичні дані з використанням сучасних інформаційних технологій; прогнозування закономірностей та тенденцій, які були виявлені під час аналізу певних проблем; розробку пропозицій з питань удосконалення певної галузі науки та чинного законодавства.

3. Кваліфікаційна робота бакалавра повинна:

- носити творчий навчально-науковий характер, базуватися на використанні статистичних даних і чинних нормативно-правових актів;
- відповідати вимогам логічного і чіткого викладання матеріалу, обґрунтованості й достовірності фактів;
- відображати вміння здобувачів користуватися раціональними прийомами пошуку, відбору, обробки та систематизації інформації, можливості працювати над певними конкретним науковим завданням;
- бути правильно оформленою (чітка структура, завершеність, правильне оформлення бібліографічних посилань, списку використаних джерел, охайність виконання).

III. Запобігання плагіату

1. Запобігання академічному плагіату при написанні здобувачами вищої освіти кваліфікаційних робіт забезпечується фахівцями з відповідної предметної області (науковими керівниками), а рішення щодо допуску кваліфікаційної роботи до захисту приймається відповідним колегіальним органом (кафедрою психології).

2. Перевірка кваліфікаційних робіт на академічний плагіат проводиться на підставі заяви здобувача вищої освіти.

3. Здобувач вищої освіти не пізніше ніж за 7 днів до дати проведення попереднього захисту повинен подати на кафедру заяву та електронний текст кваліфікаційної роботи.

4. Кваліфікаційна робота підлягає перевірці на наявність академічного плагіату, яка проводиться в три етапи:

- відповідальною особою з числа співробітників відділу наукової діяльності та міжнародного співробітництва проводиться перевірка на рівень оригінальності твору за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, що пропонується Пенітенціарною академією України (далі – ПАУ);

- виявлені спеціалізованим програмним забезпеченням текстові збіги аналізуються фахівцями з відповідної предметної області (науковими керівниками) на предмет їх ідентифікації як плагіату, помилок цитування тощо;

- на підставі аналізів фахівців з відповідної предметної області (наукових керівників), кафедра психології приймає рішення про допуск кваліфікаційних робіт до захисту, яке оформлюється відповідним протоколом.

5. Роботи, які мають низький рівень оригінальності тексту повертаються здобувачам на доопрацювання на термін не більше 7-ми календарних днів. Після чого кваліфікаційна робота направляється на повторну перевірку.

6. Роботи, які мають низький рівень оригінальності тексту за результатами повторної перевірки не допускаються до захисту.

IV. Визначення тематики і наукових керівників кваліфікаційних робіт бакалаврів

1. Тематика кваліфікаційних робіт бакалаврів визначається кафедрою психології та затверджується науково-методичною радою ПАУ.

2. Здобувачу надається право обрати тему із переліку затвердженого науково-методичною радою ПАУ, або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки. Запропоновані здобувачами теми кваліфікаційних робіт також затверджуються науково-методичною радою ПАУ на черговому засіданні.

3. Тематики кваліфікаційних робіт бакалаврів повинні бути сформульовані в межах дисципліни, що передбачена навчальним планом, і як правило, має бути пов'язана з напрямками основних науково-дослідних робіт кафедри психології.

До керівництва кваліфікаційними роботами бакалаврів залучаються науково-педагогічні працівники кафедри психології, які мають науковий ступінь та/або вчене звання.

4. Персональний розподіл тем кваліфікаційних робіт бакалаврів з одночасним призначенням наукових керівників затверджується наказом ректора ПАУ за поданням навчального відділу.

У виняткових випадках, за вмотивованим рапортом (службовою запискою) начальника кафедри психології, узгодженого з проректором за напрямом, у здобувача може бути замінено наукового керівника або скоригована тема дослідження, про що видається відповідний наказ.

5. На одного здобувача вищої освіти виділяється навчальне навантаження у таких межах:

- на керівництво кваліфікаційною роботою бакалавра керівнику виділяється 8 годин;
- голові та кожному членові екзаменаційної комісії по 0,5 годин;
- консультанту з норм контролю - 2 години на одну роботу.

За одним керівником, як правило, закріплюється до 5-ти кваліфікаційних робіт.

6. Науковий керівник несе відповідальність за якість поданої до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.

Обов'язками наукового керівника є:

- розробка, подання на засідання кафедри індивідуального плану-графіка підготовки роботи;
- проведення консультацій з методики написання роботи та її змісту;
- контроль за ходом виконання плану-графіка підготовки роботи та

своєчасним поданням роботи на кафедру;

- складання письмового відгуку про кваліфікаційну роботу бакалавра.

V. Організація виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

1. Виконання кваліфікаційної роботи бакалавра проводиться за індивідуальним планом-графіком, складеним науковим керівником і затвердженим начальником кафедри психології.

2. Головними етапами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра є:

1) Обрання теми кваліфікаційної роботи, складання плану.

2) Опрацювання наукових джерел за обраною темою дослідження.

3) Підбір психодіагностичних методик для проведення дослідження.

4) Проведення психодіагностичного дослідження. Опрацювання отриманих результатів.

5) Написання тексту кваліфікаційної роботи:

5.1) Узгодження першого розділу кваліфікаційної роботи з науковим керівником;

5.2) Узгодження другого розділу кваліфікаційної роботи з науковим керівником;

5.3) Узгодження третього розділу кваліфікаційної роботи з науковим керівником;

5.4) Опрацювання вступу та висновків;

5.5) Узгодження з науковим керівником остаточного варіанту роботи

5.6) Подача електронного варіанту кваліфікаційної роботи для перевірки на плагіат.

6) Підготовка ілюстративного та презентаційного матеріалу до кваліфікаційної роботи.

7) Попередній захист кваліфікаційної роботи.

8) Подача електронного варіанту кваліфікаційної роботи для перевірки консультантом з норм контролю.

9) Отримання відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу.

10) Отримання рецензії на кваліфікаційну роботу.

11) Передача підписаної кваліфікаційної роботи разом з відгуком наукового керівника та рецензії на розгляд екзаменаційної комісії.

12) Захист кваліфікаційної роботи.

3. Робота за однією темою та подібними планами декількох здобувачів не дозволяється.

4. Здобувач зобов'язаний регулярно відвідувати консультації, які проводить науковий керівник, подавати йому матеріал згідно з планом-графіком виконання роботи, узгоджувати зміст і хід виконання визначених у плані-графіку етапів, усувати зазначені керівником недоліки. При систематичних порушеннях плану-графіка підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра науковий керівник може виносити на засідання кафедри питання про припинення виконання здобувачем роботи.

5. Завершена й підписана здобувачем кваліфікаційна робота бакалавра

разом з відгуком наукового керівника подається на кафедру.

6. Кафедра психології визначає рецензентів із числа науково-педагогічних працівників інших кафедр Академії, інших вищих навчальних закладів чи провідних спеціалістів-практиків і направляє їм кваліфікаційні роботи бакалаврів.

7. Кафедра психології організовує і проводить попереднє обговорення кваліфікаційних робіт бакалаврів, закріплених за кафедрою, та рекомендує їх до захисту.

8. Кваліфікаційна робота бакалавра подається на розгляд екзаменаційної комісії за десять днів до захисту після прийняття відповідної рекомендації на засіданні кафедри.

9. Внесення змін до роботи після отримання рецензії не допускається.

VI. Захист кваліфікаційних робіт бакалаврів

1. Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії, затвердженої наказом ректора ПАУ, у встановленому Міністерством освіти і науки України порядку.

2. Рішення про допуск кваліфікаційних робіт бакалаврів до захисту приймає екзаменаційна комісія за поданням кафедри, під керівництвом якої виконувалася робота.

Екзаменаційній комісії подаються такі документи:

- а) список здобувачів;
- б) бланки протоколів засідання комісії;
- в) примірник кваліфікаційної роботи бакалавра;
- г) відгук наукового керівника на кваліфікаційну роботу бакалавра;
- г) рецензія на кваліфікаційну роботу бакалавра;
- д) зведена відомість про виконання здобувачем навчального плану і

отримані ним оцінки з теоретичних дисциплін та практики.

3. На захист однієї кваліфікаційної роботи бакалавра відводиться 30 хвилин.

4. Порядок захисту кваліфікаційної роботи бакалавра передбачає:

- а) представлення здобувача та поданих документів;
- б) виступ здобувача по темі кваліфікаційної роботи бакалавра;
- в) відповіді здобувача на запитання членів екзаменаційної комісії і присутніх;
- г) виступ наукового керівника або представлення його відгуку;
- г) оприлюднення рецензії;
- д) наукова дискусія.

5. Обговорення результатів захисту та виставлення оцінок проводиться на засіданні екзаменаційної комісії після завершення захисту всіх робіт, запланованих на це засідання.

6. Результати захисту кваліфікаційної роботи оцінюються за шкалою закладу вищої освіти (стобальною шкалою), національною шкалою (чотирьохбальною: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), та

шкалою ЄКТС згідно з критеріями оцінювання кваліфікаційних робіт. Рішення приймається більшістю голосів членів комісії, які беруть участь у засіданні і оголошуються здобувачу у день захисту. При рівній кількості голосів «за» і «проти» голос голови комісії є вирішальним.

Здобувачі, які за підсумками навчання отримали диплом з відзнакою можуть бути рекомендовані вченою радою Академії для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти.

7. Здобувач має право подати апеляцію щодо рішення комісії за результатами захисту кваліфікаційної роботи тільки в день захисту.

8. У разі відсутності здобувача на захисті кваліфікаційної роботи бакалаврів з поважних причин (раптове захворювання курсанта (студента), нещасний випадок, смерть близьких родичів тощо) голові екзаменаційної комісії надається право призначати захист кваліфікаційної роботи бакалавра в інший час.

9. Здобувач, який за результатами захисту кваліфікаційної роботи бакалавра отримав оцінку «незадовільно» або чия робота не була допущена до захисту, відраховується з ПАУ. Повторний захист кваліфікаційної роботи бакалавра не допускається.

10. Кваліфікаційні роботи бакалаврів, які мають вагоме наукове-практичне значення, можуть бути рекомендовані для опублікування у вигляді окремих навчально-методичних посібників.

VII. Порядок зберігання кваліфікаційних робіт бакалаврів

1. Після захисту кваліфікаційні роботи бакалаврів та матеріали до них (відгук наукового керівника, рецензія, результати перевірки на наявність ознак академічного плагіату) передаються на зберігання до архіву ПАУ, де вони підлягають збереженню протягом п'яти років.

2. Після закінчення терміну зберігання кваліфікаційних робіт бакалаврів комісія, яка створюється наказом Академії, приймає рішення про знищення робіт, що оформлюється відповідним актом.

VIII. Прикінцеві положення

1. Це Положення вступає в дію з моменту його затвердження рішенням (наказом) ректора Академії.

2. Зміни і доповнення до цього Положення розглядаються та схвалюються вченою радою та затверджуються рішенням (наказом) ректора Академії.